לד: כל הפסולין פרק שלישי זבחים

פסול מהו שיעשה שירים. לדם שבצואר בהמה ולא יהיה עוד תקנה או יחזור הכשר ויקבל וחזרון כפסול שקבל לא מיבעיא דהתנן יחזור הכשר ויקבל אלא כפסול שזרק [1] מיבעיא ליה כדפירש בקונטרס וממתני' ליכא למידק קבלו אין זרק [א] לא דאיכא לתרוויהו כדאמרינן בפירקין דלעיל לא תימא זרקו לא אלא אימא שחטו לא [ב] * ומיהו למאן דאמר שלא במקומו כמקומו דמי מוכח לעיל דהוא הדין * זרק הפסול שיחזור הכשר ויקבל וה"ל אפרים מפרש דהך בעיא אמתני' דכל הפסולין שעלו לא ירדו [ג] קאי דלכתחלה לא יעלו וקמיבעיא [ב] אם זרק פסול מהו שיעשה שירים להיות נשפכין לכתחלה ליסוד כמו בכל שירי הדם או [ב] לא ואסור לזורקם לכתחלה ושפכו לאמה וקשה לפי' זה דהוה ליה למימר מהו שיעשה שירים או דמוי מדקתאמר בתיך בעיא כום מהו שיעשה את חבירו שירים או דמוי ועוד אמרינן בהדיא בריש מסכת מעילה (דף ה.) גבי חטאת פסולה אין דמה טעון כיסוי הא קמ"ל דאע"ג דקיבל פסול חזרק [ב] וקבל כשר חזרק נאו כלום [ב] (פסול) מאי טעמא שירים מינהו ופריך והא כעי מיניה ר"ל מר' יוחנן פסול מהו שיעשה שירים וא"ל [ב] אין עושה שירים כי אם חוץ לזמנו [ב] מאי נאו אבל שאר פסולין אין עושים שירים ומאי קשיא ליה הא מודה רש נקים דלכל [ב] היוחר שירים הוי אבל מיבעיא ליה דשמא אפילו דמוי הוי ואם כן ממה נפשך אין טעון כיסוי ור"ל דלא קשיא מידי דאי שירים הוי א"כ הוי כשאר דמים כשרין שהשירים נשפכין ליסוד אבל שירים דקאמר התם לאין דמה טעון כיסוי היינו שירים ופסול אבל קשה [ד] (בסיפא) דקאמר מאי נאו כר משאר פסולין ומאי פריך לי שאר פסולין אינן עושים שירים א"כ ליהוי דמוי וכל שכן לאין דמה טעון כיסוי אבל לפי' רש"י אמי שפיר דאי אינו עושה שירים יחזור הכשר ויקבל והוי דם כשר וטעון כיסוי. כדו"ל:

למעוטי שירים שבצואר בהמה. והא דאמר (לעיל כה.) דלריך שיקבל כל דמו של פר היינו למלוה:

ולדהוי דחוי.[א] מימה אם נתן לפסול מה בכך מעשה אינטבא הוא מי גרע מנתן על האבן שהרי לא פריך הכי אמתניתין דאמר פרק הוליאו לו (יומא נג.) דקתני יצא והניחו על כן הזהב שבהיכל ועוד תיקשי ליה קרא דמיתי לעיל בפרק קמא (דף יד.) ויחרקו הכהנים [ב] (את הדם) ונראה דהא דפריך וליהוי דחוי לא קאי אותן לפסול דאין זה אלא מעשה אינטבא בעלמא אלא פריך אנתן לכלי חול ואנשפך מן הכלי על הרלפה: **כל** שבידו **לא** הוי דחוי. [ב] ענפיו מרובין מעליו דסוכה (דף נ.) אין זה כיבו אין לאין ממעטין ביום טוב וגבי כסוי הדם (חולין דף פו.) דקרי ליה דחוי כשכיסהו הרוח ומתגלה כיון דאין מצוה לבטל המחוי [ד] לא תשיב בידו ולא דמי להכא דמצוה לאוספו והפרים קרבן והמיר דת דלעיל בפרק קמא (דף יב.) אין זה קרוי בידו [ה] כיון דאין דעתו לחזור [ד]:

פסול מהו שיעשה שירים. מי שהיא פסול לעבודה: **מהו שיעשה שיריים.** אם קבל חזרק מהו שיחזור הכשר ויקבל וחזרוק ויכשר הקרבן מי אמרינן כיון דזרק פסול שויה לדם שבצואר שיריים ותו לא מיחזי לזריקה או דלמא לא אלימא זריקת פסול לשויה לדם שבצואר בהמה שירים ויחזור הכשר ויקבל: **אין לך** [ו] **זריקה.** פסולה שעושה את האחר שירים אלא זריקה במתכשרת חוץ לזמנו וחוץ למקומו: **הואיל ומרלה לפיגולו.** הואיל והוית זריקה [ז] מן התורה למיקבעיה פיגול ופסול: **כום פסול.** כגון שיצא מהו שיעשה לדם שבצואר שירים אם זרקו כהן כשר לזה [ח] ולא יהא תקנה לקרבן שיחזור ויקבל: **פסול גופיה מאי סבירא לך.** אדם פסול שזרק מאי סבירא לך בשירים שבצואר בהמה דלא קמיבעיא לך: **כום מהו שיעשה אם חבירו דחוי או שירים.** כגון חטאת שקבל דמה בשני כוסות ונתן כל מתנותיו ממחד מהן חבירו שירים הוא ונשפך ליסוד דכתיב ואת כל הדם ישפך וגו' (ויקרא ד) **או דחוי הוא.** דמייה [ט] בירים אלא שיבין ממנו על הקרנות ושפך לאמה שבעזרה המוליאה דמים לנחל קדרון [י]: **למעלה.** בפרשה הוא אומר בשעיר נשיא בשירי הדם ואת דמו ישפך ולא כתיב כל דמו: **למטה.** בחטאת יחיד הוא אומר ואת כל דמה ישפך: **והן נשפכין לאמה.** דכום עושה את חבירו דחוי: **למעוטי שירים שבצואר בהמה.** שהן [יא] נעשין שירים על ידי הדם הנתקבל [יא] ושפכו לאמה: **ולריכא.** לאשמעינן [ב] דאית להו תקנה בחזרה: **דחוי לעבודת ליבור.** כגון עומד לחזי לכתחלה בליבור [ב] [ג] הלכך גבי יחיד איכא תקנתא בחזרה: **ביום הליפורים.** עגל אף המחטא בימינו ואת הכף נרלה ונדחה ואמאי אית ליה תקנתא בחזרה: **אפילו דם.** שעיר הנעשה בפנים: **בכום.** ואת המשתלח לא נדחה הדם אלא מביא שעיר אחר ומזווג להדם [יב] וכשר הדם לאתנותיו חזה ישתלח. ולשון אפילו דנקט משום דשלשה מתלוקות בדבר איכא למאן דאמר אפילו בעלי חיים נדחים דקתני [יג] ואם שהנריל מת אחד מהן יביא שנים ויגריל עליהם כנתחילה והנשאר יחזה ואיכא למאן דאמר [ד] מביא חבירו אלא הנגרלה לדבעלי חיים אין נדמין והנגרלה לא מעכבא אבל דם בכום ואת המשתלח ישפך הדם דשמוטין נדמין ואין מחזרין ונגלין ואתא תנא המלרי למימר אפילו דם בכום [ב] מזווג ליה אחר: **שבידו.** לתקן לתמיד [ב] כי הנך דאתניתון אבל ההוא דאשתלח אין בידו מי יימר דיהבי ליה אחריני: **יום אשתלח.** דאיתמי ליה ויביא שנים אחרים: **מדם הערוכים.** של פסחים: **וזרקו וריקה אחת.** כדין פסח: **כנגד היסוד.** לאפוקי קרן דלומית מזרמית כדאמרי' לקמן [יא] אלא נשפך דמו של אחד מהן על ידי שהן רבים ונהגים לעשות נגמלא כום זה אם בשירו שהרי [יב] כולם מעורבים בו ואי משום דאיעריב בדם הממלית אמרינן לקמן רבי יהודה לטעמיה דאמר אין דם מבטל דם ולא אמרינן אידמי לי בהתערבו הואיל ובידו לאוספו: **והלא.** זה שנשפך: **לא נתקבל כלל.** היאך יהיה כשר הא קיימא לן [ט] נשפך מן הגואה על הרלפה ואספו פסול: **מנא ידעי.** רבנן דמיימא לן [ט] נשפך מן הגואה על הרלפה ואספו פסול: **שמא לא נתקבל.** ומגלא זורק דם פסול: אף

מסורת הש"ס

א) מעילה ה:. ב) [לקמן קיב. יומא מז: תמורה כב:]. ג) יומא סט. ד) ת"כ ויקרא תוספה פ"ד ה"ד, ירושי' יומא פ"ה ה"ד. ה) [לקמן עד.] יומא סג: [מנחות נט:] תמורה י:. ו) [מנחות נט: ע"ש]. ז) יומא סג. [מנחות נט:]. ח) [לקמן ס. ע"ש] פסחים סה. ע"ש [תוספתא סס פ"ד ה"י] מנחות נט:. ט) ירושי' פסחים פ"ה ה"ח ע"ש. י) יומא נח:. כ) ע' פסחים עט:. ל) יומא מז. מ) שם סב:. נ) שם סג:. ס) לעיל כה:. ע) לקמן פג:. פ) [ועיין היטב תו' טוכה לב. ד"ה נקטם ולקמן נט. תוס' ד"ה עלו]

הגהות הב"ח

(א) גב' אמר ליה אין לך זריקה עושה שיריים:

מיסף רש"י

אין עושה שיריים אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו. שאם זרק מקלת הדם על מנת לאכול חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושאר זרק שלא במתכשרת פיגול אלא כלום הוא, אלא כל הדם שנתחייב נעשה שיריים ונפסל. הואיל ומרצה לפיגולו. שהיא חייבת הדם הנעשה כפיגול. דלעולם לא מיקבעא פיגול בכרת עד שעת זריקה (מעילה לה:) **פלוגתא דראב"ש ורבנן.** ת"ק סבר כום עושה את חבירו דחוי וריש"ל סבר כבר כום עושה את חבירו שירים. (יומא נ: ובעירו לקמן עב.) **דלית ליה דחוייון.** דלית ליה שיהא הדם דחוי בצבע חבירו שמת ליעבר נשפך הדם (יומא נט. ובעירו מנחות נט:) **אפילו דם בכום.** שכבר נשחט ומת. **המשתלח.** (יומא נט:) **מביא חבירו.** כלומר שעיר חן הנשאר נגמלא ומזווג לו. ושלחתי לעשות לעגלת חיה ליה דם בשמטה ושפיכה בני חיה שנים אחרים: נשפך הדם. כל הלחן של שעיר הנעשה בפנים: ומות המשתלח. חיות שנים אחרים. לו אם מות המשתלח נשפך הדם. של חבירו על הקרקע חיות שנים אחרים אלמא אית ליה אחרון: **מדם** הערוכים. בל פסחים שנתמנו על הלפה מאום החיטים לאחר שנתקבל הדם אחד מן הפסחים נשפך לאחר אלא מרק הדם המשתלח מתחתי מריקה דאלו טים, דקתי"ל נשפך הדם מן הכלי על הרלפה אחמי בכר: **וזורקו זריקה** אחת כנגד היסוד. כדין פסחים כדאמר לאחיי הקרבן ודמן נשון מתחה אחת ונגנד שיתן כנגד היסוד. אלמא כיון דבידי לנקטינן לא הוי דחוי [מנחות נט:] שאם **נשפך אחד מהם.** לאדן ולא מזרק ממני לומנה: שמא לא **נתקבל בלי.** אחד אלמה הוא לבשר שמא לא נתקבל בכלי ומו מבטיל לא ליה זריקה דתנן נשפך מלאה בהמה של הרלפה ואספו פסול בזמנים בפרק בנ. ועיי' עוד בש"ל בפרק המוקם בפרק בנ. **שינויי נוסחאות**

א) בכ"מ ול' וק' מרבא. והבטנה שבפנים אינה מן הלירך [בכורים ט:] ב) יאח. ש"מ ד"ק ס: ג) ס"ל אמינא הגך פסולים דחזי ובי' שיריה: ד) ל"ל בפרק יבמות ל. יפה ליתא מינה מאי פסול שנא. ונוקם שם אחר תינא ליעזר ומאי נחזי שנא. ועי' רש"י: ה) בכ"מ דתנן ר"ל [יעבא"ר ק"ק]. ו) בפסחים פד ע"א בשיני לשון קנא. ולפרש"ל נא נרסי' בסמוך נופא. וכ"כ ד"ק: ח) בכ"מ ל' נמצא זה מכשירו. וכ"ה ברש"י ובפסחים שם: ו) אין לך דבר. דזריקה ובו' [מנחות ט:] ובכ"ה בגמ' מעילה. ולא הכה"ת [תוס' ד"ה ל]: ז) וזריקה השובה מן [תוס' ד"ה ל]: ח) בכתבי ודיי' ס"ל. ש"ש: ט) בכתבי ודיי' ס"ל. ש"ש: י) בכתבי ודיי' ס"ל. ש"ש: יא) שנתקבל [ש"מ]: יב) בקרבן צבור [ש"ר]: יג) ס"ל לי הדם [ש"ש]: יד) בכום [ש"ש]: טו) ולהחזיר [ש"ר]: יז) הכ"ל [ש"ר]: יח) שהרי מכולם מעורב בו [בחרוי]: יט) ל"ל היה [ר"ה]: כ) שקבל חזרק ל"ל [ש"מ]: כא) זרקו [ר"ה]: כב) לא דכיון דשחיטה כשרה בפסולין מהגיא מהשבתו ומיהו וכו' ל"ל [ש"מ]: כג) דקמיבעיא לה אם דרק פסול מהו שיעשה מותר הדם שירים. ל"ל [שמ"ר]: כד) אי דילמא הואיל ואסור לזורקם לכתחילה ישפכו לאמה ל"ל [ר"ה]: ועי' חק נתן: כה) כלום הוא [ש"מ]: כו) מתיבת ר"ל עד דמאי קשיא ליה מוקם בפי מלאי לגנה [ש"מ], ולפ"ז לין לתחוק תינא בסיפא דנקמון: כז) לומנו כו' מאי לאו אבל כ"ל. וכ"מ מאי לאו אפילו שאר פסולין ומאי קשיא ובו' [ש"מ]: ועי' תוס' מעילה ה ע"ב לאחר רב אחר רב אחרת: כח) ל"ל דלכל הפחות. [ר"ה]: כט) ל"ל דשה מספרים דקאמרי כו' [ש"מ], ועי' לעיל אות כח: ל) כ"מ נוסף פי' הקונטרס דהא נראה ונדחה הוא משמע דאכולהו פריך ותימה כו': לא) הכרעים מידם [ש"מ]: לב) ושנבין מרובים מעליו דהדם דמס' סוכה דפסול דאבר היכא דאשתיר מע"ש הוי דהוי מעיקרא אע"ג דבידו להקנו אין זה בידו כו' ל"ל [ש"מ]: לג) הדיחיר. דאין מצוה לגלותו. לתן הר"ם [ש"מ]: לד) בידו אע"ג דבידו לעשות תשובה כיון כו' ל"ל [ש"מ]:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com